Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0341/2017

15.5.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o strategii EU pro Sýrii
(2017/2654(RSP))

Barbara Lochbihler, Bodil Valero, Ernest Urtasun, Florent Marcellesi, Jordi Solé, Tamás Meszerics, Claude Turmes
za skupinu Verts/ALE

B8-0341/2017

Usnesení Evropského parlamentu o strategii EU pro Sýrii
(2017/2654(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Sýrii,

– s ohledem na úmluvy OSN o lidských právech, jichž je Sýrie smluvní stranou,

– s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a na jejich dodatkové protokoly,

– s ohledem na ženevské komuniké z roku 2012,

– s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN o Sýrii,

– s ohledem na závěry Rady o Sýrii, včetně závěrů ze dne 3. dubna 2017, které přijaly strategii EU pro Sýrii, a včetně společného sdělení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise ze dne 14. března 2017 s názvem „Základní prvky strategie EU pro Sýrii“,

– s ohledem na prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o Sýrii,

– s ohledem na prohlášení spolupředsedajících na bruselské konferenci s názvem „Podpora budoucnosti Sýrie a okolního regionu“ uspořádané ve dnech 4. a 5. dubna 2017,

– s ohledem na zprávy nezávislé mezinárodní vyšetřovací komise pro Sýrii, která byla zřízena Radou OSN pro lidská práva, a na rezoluce Rady OSN pro lidská práva týkající se Syrské arabské republiky,

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že válka v Sýrii je nejhorší humanitární krizí, se kterou se svět setkal od druhé světové války, a že jejím ničivým důsledkům pro syrské obyvatele není ještě konec; vzhledem k tomu, že tento konflikt, který podporují a prohlubují vnější aktéři, má stále větší dopad na stabilitu v širším regionu;

B. vzhledem k tomu, že od začátku konfliktu, který vypukl v roce 2011, zahynulo v Sýrii přes 400 000 osob, převážně civilistů; vzhledem k tomu, že 13,5 milionu osob, téměř tři čtvrtiny zbývajícího obyvatelstva, zoufale potřebuje humanitární pomoc, přičemž více než 6 milionů jsou vysídlené osoby a přes 5 milionů se nachází v obklíčených a těžko přístupných oblastech; vzhledem k tomu, že 5 milionů Syřanů je nuceno hledat útočiště v zahraničí;

C. vzhledem k tomu, že podle mezinárodního práva jsou válčící strany povinny přijmout náležitá opatření na ochranu civilistů a civilní infrastruktury; vzhledem k tomu, že všechny strany konfliktu, především syrský režim a jeho spojenci, se dopouštějí

masivního porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva; vzhledem k tomu, že vyšetřovací komise OSN, generální tajemník OSN a vysoký komisař OSN pro lidská práva prohlásili, že v Sýrii jsou páchány zločiny proti lidskosti a válečné zločiny;

D. vzhledem k tomu, že násilnosti páchané během syrského konfliktu zahrnují mimosoudní zabíjení, mučení a špatné zacházení, násilná zmizení, hromadné a svévolné zatýkání, cílené i nahodilé útoky na civilisty, kolektivní tresty, útoky na zdravotnické pracovníky a odpírání potravin a vody; vzhledem k tomu, že Asadův režim nese údajně odpovědnost za popravy oběšením, mučení a mimosoudní zabíjení v masivním rozsahu v zajišťovacích zařízeních; vzhledem k tomu, že tyto zločiny zůstávají nepotrestány; vzhledem k tomu, že Asadův režim a ozbrojené opoziční skupiny používají jako metodu vedení války vyhladovění civilistů obléháním obydlených oblastí, čímž jasně porušují mezinárodní humanitární právo;

E. vzhledem k tomu, že za neustálého vměšování ze strany řady regionálních aktérů, včetně Turecka, které nedávno uskutečnilo další sérii leteckých útoků namířených proti kurdským bojovníkům, přetrvává vysoké riziko eskalace na regionální úrovni;

F. vzhledem k tomu, že Asadovy jednotky údajně použily chemické látky, aby ublížili civilistům a zabili je; vzhledem k poslednímu útoku za použití zbraní masového ničení proti civilistům, ke kterému došlo dne 4. dubna 2017 ve městě Chán Šajchún v provincii Idlib, kde bylo zabito nejméně 70 civilistů, z nichž mnoho dětí, a stovky jich byly zraněny; vzhledem k tomu, že Rusko dne 12. dubna 2017 vetovalo rezoluci Rady bezpečnosti OSN, která by údajné použití zakázaných chemických zbraní v Sýrii odsoudila a syrskou vládu by vyzvala ke spolupráci při vyšetřování tohoto incidentu;

G. vzhledem k tomu, že základními prvky budování míru a urovnávání konfliktů jsou spravedlnost, právní stát a boj proti beztrestnosti;

H. vzhledem k tomu, že dne 4. května 2017 bylo v Astaně (Kazachstán) dosaženo dohody s Ruskem, Íránem a Tureckem ohledně čtyř zón deeskalace; vzhledem k tomu, že tyto tři signatářské země se mají zaručit za šestiměsíční obnovitelné příměří, a to i za pomoci ozbrojených pozorovatelů na místě; vzhledem k tomu, že v této dohodě se vyzývá k ukončení všech přeletů Asadova režimu nad těmito zónami a k neomezenému přístupu poskytovatelů humanitární pomoci do oblastí ovládaných povstalci; vzhledem k novému kolu rozhovorů pod záštitou OSN, které začíná tento týden v Ženevě, a k dalšímu kolu rozhovorů pod záštitou Ruska, které se plánuje na polovinu července v Kazachstánu;

I. vzhledem k tomu, že Rada dne 3. dubna 2017 přijala strategii EU pro Sýrii, jež zahrnuje společné sdělení místopředsedkyně, vysoké představitelky a Komise s názvem „Základní prvky strategie EU pro Sýrii“ a rovněž související závěry Rady; vzhledem k tomu, že tato strategie nastiňuje šest klíčových oblastí zájmu, kterými jsou: ukončení války na základě skutečné politické transformace; podpora smysluplného a inkluzivního přechodu; řešení humanitárních potřeb nejzranitelnějších Syřanů; podpora demokracie a lidských práv; vymáhání odpovědnosti za válečné zločiny; podpora odolnosti syrského obyvatelstva a společnosti;

J. vzhledem k tomu, že EU dne 5. dubna 2017 spolupředsedala konferenci s názvem

„Podpora budoucnosti Sýrie a okolního regionu“, na které se setkali zástupci více než 70 zemí a také mezinárodních organizací a mezinárodní i syrské občanské společnosti; vzhledem k tomu, že na této konferenci byl dohodnut komplexní přístup k syrské krizi;

K. vzhledem k tomu, že EU je největším poskytovatelem humanitární pomoci v Sýrii i v sousedních zemích, přičemž od počátku krize na ni vyčlenila již více než 9 miliard EUR;

1. vyjadřuje politování nad skutečností, že ani po šesti letech hrůzného násilí a lidského utrpení se v syrském konfliktu nepokročilo v nalezení politického řešení; připomíná, že žádné vojenské řešení konfliktu není udržitelné, a vyzývá všechny strany k neprodlenému ukončení ozbrojených střetů a obléhání, k zajištění plného a neomezeného přístupu poskytovatelům humanitární pomoci do celé země a k zaručení bezpečnosti humanitárních pracovníků;

2. s úlevou konstatuje znatelné upuštění od bojů v rozlehlých částech země, a to od ukončení ozbrojených střetů, jež vyjednalo Rusko a Turecko v prosinci 2016; s opatrným optimismem vítá nedávnou dohodu v Astaně týkající se zřízení zón deeskalace; vyzývá tři ručitele dohody z Astany, aby zajistili dodržování příměří; požaduje mandát OSN založený na kapitole VII, který by umožnil vyslání velmi rozsáhlé mise modrých přileb OSN, jejichž cílem by bylo monitorovat situaci v takzvaných zónách deeskalace a jejich okolí;

3. vyjadřuje naději, že diplomatické iniciativy pod záštitou Ruska by mohly přispět k posílení mezinárodních snah o nalezení politického řešení; v tomto kontextu opětovně zdůrazňuje primát ženevského procesu vedeného OSN a vyjadřuje svou podporu úsilí, jež vyvíjí zvláštní vyslanec OSN Staffan de Mistura v zájmu skutečného politického přechodu v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2254, který vyjednaly strany konfliktu za podpory hlavních mezinárodních a regionálních aktérů; trvá na tom, že do rozhovorů o budoucnosti Sýrie a její správní struktuře je důležité začlenit všechny etnické a náboženské menšiny;

4. znovu a ostře odsuzuje zvěrstva a masivní porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, jichž se dopouštějí jednotky Asadova režimu za podpory jeho spojenců i nestátní ozbrojené skupiny, zejména ISIS/Dá‘iš a Džabhat Fatah aš-Šám;

5. odsuzuje hrůzný chemický útok ve městě Chán Šajchún v jižní provincii Idlib, k němuž došlo dne 4. dubna 2017 a který je z chemických útoků provedených během syrského konfliktu zatím poslední; oceňuje vyšetřování, které vede Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW), a trvá na tom, aby byli pachatelé pohnáni k odpovědnosti;

6. vítá přijetí strategie EU pro Sýrii, která představuje pevný a komplexní základ pro posílenou činnost EU jak během konfliktu, tak po něm;

7. zdůrazňuje nicméně, že strategie EU pro Sýrii by neměla EU bránit v zaujímání pragmatického a flexibilního přístupu, v krátkodobém až střednědobém horizontu, díky kterému si dokáže zachovat svou diplomatickou úlohu a svůj vliv, aby mohla napomáhat při formování konečného výsledku politických rozhovorů;

8. vyjadřuje svou plnou podporu místopředsedkyni, vysoké představitelce v její aktivní

pomoci regionálním a místním aktérům v konfliktu a také snahám o nalezení společného základu pro dosažení míru nutného pro zahájení rozprav o budoucnosti Sýrie;

9. vítá důraz, který se v rámci strategie EU pro Sýrii klade na podporu odolnosti syrského obyvatelstva a syrské společnosti; vyzývá místopředsedkyni, vysokou představitelku a členské státy, aby zintenzivnily úsilí o budování kapacit obyvatelstva a občanské společnosti v Sýrii, mimo jiné ve spolupráci s aktéry a prostřednictvím aktérů, kteří vystupují na obranu lidských práv, rovnosti (včetně rovnosti žen a mužů a práv menšin), demokracie a postavení občanů, na osvobozených územích v Sýrii, je-li to možné, a rovněž pokud jde o syrské uprchlíky žijící v exilu v tomto regionu nebo v Evropě; zdůrazňuje, že takové budování kapacit by mělo pomoci Syřanům vzít přechod do vlastních rukou (v oblastech, jako je regulace sdělovacích prostředků, decentralizace, správa obcí a vypracování ústavy) a náležitě při tom zohlednit potřeby a úlohu žen;

10. oceňuje závěry bruselské konference s názvem „Podpora budoucnosti Sýrie a okolního regionu“ uspořádané ve dnech 4. a 5. dubna 2017; zdůrazňuje, že humanitární pomoc bude rozhodně zapotřebí i v následujících letech, a naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby se dlouhodobě zavázaly k naplňování potřeb v oblasti humanitární pomoci a obnovy Sýrie;

11. vítá odhodlání EU k dalšímu poskytování humanitární pomoci sousedním zemím Sýrie, které jsou útočištěm pro miliony uprchlíků; vyzývá nicméně členské státy, aby projevily větší odhodlání ve věci sdílení odpovědnosti, a umožnily tak uprchlíkům, kteří prchají z válečných oblastí v Sýrii, nalézt ochranu za hranicemi bezprostředně sousedících území prostřednictvím přesídlení, programů přijímání uprchlíků z humanitárních důvodů, zjednodušených postupů pro slučování rodin či flexibilnějších pravidel pro vydávání víz;

12. oceňuje, že jednou z hlavních oblastí strategie EU pro Sýrii je vymáhání odpovědnosti za válečné zločiny; trvá nicméně na tom, že by se v této oblasti mělo podniknout víc, a to i přijetím společné politiky EU pro koordinovanou strategii ve věci odpovědnosti za válečné zločiny spáchané v Sýrii, přičemž vyzývá místopředsedkyni, vysokou představitelku, aby v této záležitosti hrála proaktivní úlohu;

13. opakuje svou výzvu EU a členským státům, aby v úzké koordinaci s podobně smýšlejícími zeměmi posoudily možnost vytvoření tribunálu pro válečné zločiny v Sýrii, dokud nebude případ předán Mezinárodnímu trestnímu soudu; naléhavě vyzývá členské státy, aby učinily veškerá nezbytná opatření, která zajistí, aby byli údajní pachatelé pohnáni k odpovědnosti, především uplatněním zásady univerzální jurisdikce a vyšetřováním a stíháním státních příslušníků členských států EU, kteří nesou za hrůzné zločiny v Sýrii odpovědnost;

14. vyzývá členské státy a jejich spojence, zejména Spojené státy americké, aby při své účasti na mezinárodním koaličním úsilí a v rámci své vojenské spolupráce se stranami konfliktu zajistili transparentnost, odpovědnost a důsledné dodržování mezinárodního humanitárního práva a lidskoprávních norem;

15. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám

a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, zvláštnímu vyslanci generálního tajemníka pro Sýrii, členům mezinárodní skupiny na podporu Sýrie a všem stranám zapojeným do konfliktu v Sýrii.